

Report

**Setkání o energetické situaci
ve Vojtěchově a možnostech jejího
dalšího rozvoje
(Vojtěchov, 15/9/2023)**

Počet přítomných: 45

Atmosféra: Příjemná, klidná, otevřená diskusi

KONTEXT SETKÁNÍ:

První setkání o energetické situaci ve Vojtěchově a možnostech jejího dalšího rozvoje proběhlo v příjemné atmosféře. Cílem bylo představení energetické koncepce, kterou pro region Hlinecko zpracovala společnost Enviros a možností využití obnovitelných zdrojů pro větší energetickou soběstačnost obce. Energetická situace je stále aktuálním tématem a řešit ho na obecní úrovni může být výhodné jak pro občany, tak i pro obec.

Do místního kulturního sálu dorazilo v pátek 15. 9. 2023 více než čtyřicet občanů Vojtěchova. Setkání zahájil Tomáš Rákos ze společnosti Participation Factory, který přivítal všechny přítomné, představil základní rámec a nastavil pravidla.

V úvodu měl také slovo starosta Vojtěchova, Jaroslav Kyncl, který zdůraznil nutnost řešení energetických otázek na obecní úrovni. Sérii prezentací zahájil Mgr. Lukáš Černík z Místní akční skupiny (MAS) Hlinecko. Vysvětlil, proč je pro MAS energetika jedním ze zásadních témat a jakým způsobem chtějí rozvíjet komunitní energetiku v regionu.

Na něj navázal Mgr. Jiří Jeřábek z poradenské společnosti Enviros. Představil výstupy z energetické koncepce zpracované pro region Hlinecko a shrnul možnosti a potenciál využití obnovitelných zdrojů energie, zejména s ohledem na obec Vojtěchov.

Závěrečná prezentace* pánů Ing. Tomáše Vrbického a M. Eng. Ondřeje Ludvíka ze společnosti NOHO Energy se zaměřila na představení výhod obnovitelných zdrojů energie. Následovala moderovaná diskuse, jejíž písemný záznam je součástí tohoto reportu.

- *Prezentace je k dispozici na webu Vojtěchova www.obecvojtechov.cz*

PROGRAM/SCÉNÁŘ SETKÁNÍ:

17:30 – 17:40	Úvod, program, pravidla
17:40 – 17:50	Slovo starosty obce Jaroslava Kyncla
17:50 – 18:05	MAS Hlinecko (Mgr. Lukáš Černík)
18:05 – 18:20	Enviros - Místní energetická koncepce (Mgr. Jiří Jeřábek)
18:20 – 19:00	NOHO (Ing. Tomáš Vrbický & M. Eng. Ondřej Ludvík)
19:00	Moderovaná diskuze – otázky a odpovědi

INFORMACE O WORKSHOPU:

- Počet příchozích účastníků: 45
- Počet účastníků podle prezenční listiny: 43
- Počet účastníků, kteří během programu odešli: 0
- Počet účastníků, kteří přišli opakovaně: 0 (první setkání)
- Atmosféra/dojem z účastníků: klidná, otevřená diskusi
- Porušení pravidel (pokud ano, uveďte): ne

Diskuze - Hlavní témata komunikovaná účastníky

1. Technické parametry
2. Obnovitelné zdroje ve Vojtěchově (umístění, provoz, záruky, benefity aj.)
3. Legislativa

HLAVNÍ TÉMATA KOMUNIKOVANÁ PŘI SETKÁNÍ (1)

- **Technické parametry**

Dotaz: *Jaké je pásmo, kde optimálně fungují větrné elektrárny co se týče rychlosti větru?*

NOHO: Nejnovější technologie umí vyrábět už od 2,5 m/s. Větrné technologie se hodně posouvají. V současné době se dělí na technologie pro nízkou rychlost větru, které jsou větší, s většími lopatkami ale pomalejším otáčením. Střední rychlost větru a vysokou rychlost větru, které ale nejsou pro naši republiku vhodné. Nicméně moderní větrné elektrárny s nízkou návrhovou rychlostí větru jsou ekonomicky výhodné a dávají smysl již při průměrném ročním větru od 3,5 m/s, měřeno ve výšce 10 m nad zemí.

Dotaz: *Jak jste mluvil o hluku z větrných elektráren, jaká je úroveň hluku ve vzdálenosti třeba 50/ 100 m. od elektrárny?*

NOHO: 105 dB v místě zdroje. Dále pak hluk exponenciálně klesá. 200 m od zdroje je to 50 dB, což je úroveň tepelného čerpadla. Elektrárny musí splňovat (jako jiné stavby v prostoru) hygienické limity a ty má každá země jiné. Např. v Dánsku je to 300 m od obydlí. To odpovídá 40 dB, což je zvuk ledničky v provozu. Vývoj jde směrem ke snižování hluku a k optimalizaci provozu.

Třeba ve Zlaté Olešnici ve vzdálenosti 118 m je hluk 49,8 dB. Na 500 m 63 db, ale to je dané zvukem z lesa. Les tam hlučí víc než větrná elektrárna.

Poznámka z publika: Měření hluku mám. I když sedíte jen tak venku a zapnete si to, tak to ukazuje třeba 40 db. Když je velký ticho, tak 35 db.

Dotaz: *Je česká přenosová soustava připravená uřídit rozvoj komunitní energetiky?*

NOHO: Pro každý region to funguje trochu jinak. V některých regionech už mají plán, někde ještě ne. Ale směr Evropy je jasný, takže je třeba to řešit. Je to dlouhodobý proces, existují akční plány. Hlavní teď je fotovoltaika. Když hodně svítí a tedy hodně vyrábí, naráží se na limity kapacit sítě. To se u větrných elektráren nestane.

Enviros: Je spousta států v Evropě, které jsou hodně napřed. Všichni se to učí za pochodu, ukazují i cestu nám, jak to udělat a my se můžeme poučit.

Dotaz: *Jak se v praxi dělá, že se jede centralizovaně, přes elektrárny. Pokud bychom šli cestou decentralizace, používá se ta samá rozvodná síť? Abychom tu nebyli izolovaní.*

MAS: Počítá se, že se bude používat stávající distribuční soustava. Jak to bude fungovat, když je elektrika v drátech. Jak z distribuční soustavy poznám, kolik jsem kam poslat a co přišlo?

Např. je fotovoltaika na škole. Škola je v létě zavřená, ale svítí sluníčko a tak škola posílá energii třeba na koupaliště. Je tu možnost přímého vedení, ale s tím se moc nepočítá.

Dotaz: *Zajímalo by mě, jaký je váš názor na zdroje volné energie? To by byla zajímavá cesta, ne?*

NOHO: Koncept znám a souhlasím, že by to byla zajímavá cesta.. Nicméně my nevyrábíme technologii, my jí rozumíme, umíme projekty provést od nápadu po realizaci, ale technologii jako takovou objednáváme od firem, které se tomu dlouhodobě věnují a věnují čas a peníze zlepšování a vývoji. Bohužel technologie, o které mluvíte, se nikde neprodává a my ji vyrobit neumíme, proto pracujeme s tím, co je na trhu.

HLAVNÍ TÉMATA KOMUNIKOVANÁ PŘI SETKÁNÍ (2a)

- **Obnovitelné zdroje ve Vojtěchově (umístění, provoz, záruky, benefity)**

Dotaz moderátora: *Když se občan rozhodne něco udělat, např. postavit si fotovoltaiku, kolik ho to může stát?*

Enviros: Fotovoltaika/tepelné čerpadlo můžou stát stovky tisíc. V rámci programu “Zelená úsporám” lze získat dotaci až 50 %. Navíc existují extra dotace např. pro lidi s nízkými příjmy. Kdybyste neměl vlastní řešení, můžete se stát členem energetické komunity a mohl byste část elektřiny mít výrazně levnější. Měl byste fixaci v rámci ceny v komunitě, část budete brát z komunity, část třeba od dodavatele. Všichni budete mít stejnou cenu, je víc druhů možností.

NOHO: Je třeba to řešit lokálně. Když máte zdroj, čerpáte benefity, ale je to investičně náročné. Proto je dobré řešit to na úrovni obce. To vás osobně nic nestojí investičně a navíc čerpáte benefity. Rádi bychom u Vás ve Vojtěchově obnovitelné zdroje postavili, ideálně větrné elektrárny a pak bychom se mohli bavit o benefitech pro Vás jako občana i pro obec.

Dotaz: *Už máte vybraná místa na větrné elektrárny a kolik by to stálo?*

NOHO: Něco víme z větných map. U Vojtěchova za silnicí je chráněná krajinná oblast, ale před silnicí by to šlo.

Technologie stojí cca 120-200 milionů. Ale když je to v rámci komunitní energetiky, obec se podílí jen částí investice. Variant, jak může spolupráce fungovat je hned několik. Existuje i možnost, kdy investor platí veškeré náklady. Více o tomto tématu se budeme bavit na příštím setkání.

Dotaz PF: *Co z toho může obec mít?*

NOHO: Cokoli. V nějaké formě vždycky peníze. Elektrárna vygeneruje elektřinu, tak se prodá a generuje peníze. Může se fixovat cena elektřiny, nebo může být fix ceny cca 20 % pod cenou trhu. Můžete se podílet na zisku z elektrárny, nebo se dá pravidelně přispívat do rozpočtu obce. Snažíme se budovat vztahy s komunitou v místech, kde stavíme. Konzultovat věci s občany dané obce. Proto tyhle věci záleží na naší vzájemné diskuzi.

Dotaz: *Komunitní energetika od léta 2024 - firma tu postaví větrnou elektrárnu a vyrobí určité množství energie. Budeme ji sdílet jako občané Vojtěchova. Jak to bude fungovat? Vítr někdy fouká a někdy ne. Když bude foukat, tak máme elektřinu, ale když ne, tak budeme platit víc? To si radši postavím fotovoltaiku a domluvím se se sousedem že si ji bude kupovat a bude to fungovat jako baterie.*

NOHO: Jak bychom to dělali my: Nabízíme fixaci cen, ať fouká, nebo nefouká, i bez změny legislativy po dobu životnosti technologie, tj. 20-25 let. Bude to naše riziko, jestli fouká, nebo ne. S MAS se bavíme, že by jedna z variant mohla být v rámci energetické koncepce, že obce by se mohly spolupodílet na zdroji a jednu vrtuli by vlastnila přímo obec. Teď jsme na začátku procesu, je spousta variant. Jsme ochotni se o tom bavit a najít tu nejlepší pro všechny zúčastněné.

HLAVNÍ TÉMATA KOMUNIKOVANÁ PŘI SETKÁNÍ (2b)

- **Obnovitelné zdroje ve Vojtěchově (umístění, provoz, záruky, benefity)**

Dotaz: *Jak byste chtěli řešit, že je tu víc dodavatelů elektřiny, kteří mají různé ceny? To by pak nebylo spravedlivé - někomu byste dopláceli rozdíl třeba 2 Kč, někomu víc.*

NOHO: Je to komplikované. Za nás je rozumná forma, že byste zůstali u svého aktuálního dodavatele a my bychom Vám zaplatili ten rozdíl, poslali byste nám vyúčtování.

Pokud se změní legislativa, budeme se moci domluvit s dodavatelem přímo.

Enviros: Tohle už začalo fungovat u paneláků a rodinných domů. Když je na paneláku solární elektrárna, tak dodavatelé mají povinnosti snížit ceny, odečíst částku od toho, co si vyrobíte sami.

Dotaz: *Pokud bych tu něco plánoval, tak jakou roli by hrálo NOHO?*

NOHO: My rozhodně chceme další setkání, kde bychom řešili konkrétní formy spolupráce. Je třeba informovat, mít 1-2 setkání, během kterých byste řekli, jestli o to máte zájem, nebo ne. A pokud ano, tak se domluvíme, jak by vypadal projekt a následná realizace. Např. se můžeme domluvit, že se postaví 3 větrníky & 1 obce, nebo 3 jen NOHO. Těch variant je spousta. Jde o extrémně náročný proces. Je to otázka Vašich podnětů a přání. Z toho pak vyplyne konkrétní forma spolupráce.

Dotaz: *Tady padla lokalita pod státní silnicí. Vejdou se tam ty větrníky? Jak daleko musí být od vysokého napětí, jak maximálně vysoké?*

NOHO: Vejdou se. Vyjadřují se i majitelé sítě, tj. Tady ČEZ. Velikost a výška jsou o domluvě s komunitou. Zjišťujeme výškové limity pro lokalitu a pak řešíme další vliv na prostředí atd.

Dotaz: *Co se stane v případě poruchy? Kdo financuje opravu a co se stane pod těch 25 letech?*

NOHO: Pokud bychom u vás stavěli my, tak realizujeme stavby větrných elektráren s firmami Vestas a Enercom, které mají v Čechách servis 24 hodin 7 dní v týdnu. V rámci smlouvy se zavazujeme, že tenhle servis mít budeme. Je to otázka domluvy. Část peněz z provozu může jít na fond oprav, abychom měli finanční rezervu pro případ poruchy.

Špatný servis mnohdy stojí i za hlukem větrníků.

Po 25 letech může obec říct, že o větrné elektrárny už nemá zájem a místo se uvede do původního stavu. Nebo se nahradí novou stavbou. Vysloužilá elektrárna se může využít třeba na městský mobiliář. Technologie opotřebením snižuje svou účinnost. Když tedy větrná elektrárna dojde na konec svého cyklu, tzn. po cca 25 let, buď se může vyměnit jen její vnitřek, nebo se častěji mění celá elektrárna. Pokrok je v tomto oboru za 25 let tak veliký, že nově nainstalovaná technologie je daleko účinnější, tišší a celkově efektivnější, takže její výměna dává větší (i ekonomický) smysl.

Dotaz: *Jaké slovo bude mít v rozhodování obec? Říkali jste, že budete doplácet třeba 2 Kč. Ale co když se za 5-10 let rozhodnete pro změnu. Musíte to konzultovat?*

NOHO: Je tady morální rovina - jsme tu sami za sebe, jdeme s kůží na trh. Další úroveň je smluvní, případně majetkoprávní. Pokud se domluvíme na společném projektu, obec musí být u rozhodování i jakýchkoli změn. My garantujeme servis, budeme se starat, garantujeme i to, že ceny nezvýšíme.

HLAVNÍ TÉMATA KOMUNIKOVANÁ PŘI SETKÁNÍ (2c)

- **Obnovitelné zdroje ve Vojtěchově (umístění, provoz, záruky, benefity)**

Dotaz: Už máte vybrané pozemky, kde by to stálo? Jak jste domluveni s majiteli?

NOHO: V téhle fázi jsme řešili, jestli vůbec s tím záměrem můžeme před vás jako občany.

Pak se musí vyřešit výškové limity. Samotné umísťování řeší projektanti, takže to teď nejsme schopni říct. Co se týče komunikace s majiteli pozemků - nejdříve chceme vědět, že je z Vaší strany zájem a pak můžeme zahájit vyjednávání.

Dotaz moderátora: V médiích často čteme, jak se projednávání s občany nedaří. Jak by to mělo podle vás vypadat?

MAS: Komunitní energetika je jedna z cest. Dá se jít cestou společenství, spolku, kde člen má svůj hlas na valné hromadě, volí si výkonný orgán a zisk se dělí mezi členy komunity. V Pokřikově můžou říct, že tu chcete mít komunitní energetiku a pak je "dojit". Jde o to, že ti místní budou zvoleni. V případě založení komunity se všechno řeší uvnitř komunity a každý má právo to ovlivňovat.

Dotaz moderátora: Jak vy plánujete jednat s obcí, s občany. Jaký máte přístup k projednávání s lidmi?

NOHO: Chceme být otevření, transparentní. Znovu se potkat, podpořit informovanost i jinou formou (např. speciálním web jen pro Vojtěchov). Aby všichni věděli, co se děje, aby se zapojilo co nejvíc lidí a nebylo to "o Vás bez Vás". Bereme to tak, že jde o společný projekt s Vámi, občany.

Dotaz: Když s tím budeme v obci souhlasit, ale Pokřikov s tím souhlasit nebude, můžou to ovlivnit?

NOHO: Můžou to hodně znepříjemnit. Zastavit úplně ne. To nejdůležitější je změna územního plánu obce a od toho Vojtěchovu Pokřikov mluvit může jen omezeně. Ale jsou tam další procesy, např. EIA (vliv záměru na životní prostředí) a to by nám mohli znepříjemnit. Zásadní je mluvit s Vámi ve Vojtěchově a s vedením obce. Ale chceme mluvit i s těmi, kteří by stavbou byli dotčeni, např. by na větrníky viděli a nabídnout jim nějakou protihodnotu, aby byli nějak zvýhodněni, měli z toho taky nějaký benefit.

Přijde nám to správné a i strategické, aby byl průběh hladký. Nechceme bojovat s větrnými mlýny. Je otázka, jaký bude výsledek. Můžete mít ve Vojtěchově silný zdroj, takže z něj pak můžou profitovat i vedlejší obce.

Dotaz: Jak dlouhý proces to bude?

NOHO: 3-7 let do výstavby, výstavba samotná je záležitost 3-7 týdnů. Nejdelší je povolovací proces. Připravují se tzv. go to zony, aby bylo vše do roka povolené. Snaha je, aby bylo vše rychlejší. Pokud bude proces hladký, bude zároveň i rychlý. Ale je to komplikované. Dělá se třeba i biologický průzkum. Kvůli tomu tu byla našeho kolegyně Kateřina Zimová, která je krajinná ekoložka, jestli tu nejsou nějaké vzácné žabičky a nejsou. Opravdu před stavbou děláme důkladné zhodnocení vlivů na životní prostředí. nemůžeme a ani nechceme stavět někde, kde to není z hlediska vlivu na životní prostředí dobré.

HLAVNÍ TÉMATA KOMUNIKOVANÁ PŘI SETKÁNÍ (3)

- **Legislativa**

Dotaz moderátora: V jakém stavu je aktuálně legislativa ke komunitní energetice?

Enviros: Zákon LEX OZE II., který se zabývá komunitní energetikou, už je napsaný. Čeká se na schválení v Poslanecké sněmovně. Pokud projde, tak od léta 2024 by měl začít platit. Např. v Rakousku už ho mají 2 roky. Velkou roli v tom hrají i MAS, někde už energetická společenství zakládají a nečekají na zákon. Co doporučujeme je, ať si obce něco postaví, třeba fotovoltaiku na střechu obecního domu a už s tím začnou. Až bude zákon, budou to chtít všichni a nebude dost kapacit.

Dotaz moderátora: Už je čas se připravovat, ačkoli legislativa ještě není?

MAS: Určitě je nejvyšší čas! Pokud by byla komunita, resp. ustavené energetické společenství, budou nastavená pravidla a výhodnější cena pro občany. Získáme tak náskok. Jde o to, aby se teď nastavily zdroje.

ZÁVĚREČNÁ SLOVA

Mgr. Lukáš Černík (MAS Hlinecko): Nepočítal jsem s tím, že se budete ptát na téma komunitní energetiky, to mě pozitivně překvapilo. To nejdůležitější sdělení za MAS v otázce energeticky je tohle: Jdeme směrem k obnovitelným zdrojům energie, to je jasné. Neptáme se tedy jestli, ale kdo bude tím hlavním hráčem. Stát, nebo občan?

Mgr. Jiří Jeřábek (Enviros): Spouští se nová "Zelená úsporám light". Využijte toho, zavolejte na info linku. Je tam spousta možností, na které se dají čerpat peníze a vylepšit si tak budoucí rozpočet.

Ing. Tomáš Vrbický (NOHO): Moc Vám děkujeme za účast i za dotazy. Chtěli bychom se s Vámi potkat ještě jednou a to 26. září zase od 17:30. Rádi bychom s Vámi probrali možnost výstavby větrných elektráren, možností spolupráce a benefitů pro obec i pro Vás jako občany.

Jaroslav Kyncl (starosta Vojtěchova): Díky našim hostům za informace o komunitní energetice a díky Vám, že jste přišli. Mám prosbu - vyzvěte své sousedy, aby na příští setkání přišli taky. Je to zajímavé téma, aktuální. Aby se zastupitelstvo mohlo rozhodnout, potřebujeme od Vás podněty. Další setkání bude 26. 9. od 17:30, tak s tím počítejte.

Nabyl jsem dojmu, že si myslíte, že zastupitelstvo už se rozhodlo a zítra stavíme větrník. Není to tak! Jde o to, abyste měli informace a abychom se společně rozhodli, jak téma komunitní energetiky uchopíme, aby to nejen každému z nás, ale i obci přinášelo benefity. Jednali jsme mnohokrát se zástupci MAS Hlinecko i s NOHO Energy. Přizvali jsme k jednání i starosty z okolních obcí a světe div se, staví se k tomu, že je to zajímavé téma a chtěl bych zmínit, že vedoucí MAS pan Holeček bude absolvovat přednáškový cyklus o komunitní energetice, aby se v okolních obcích nedivili, co se to u nás děje.

Tomáš Rákos (Participation Factory): Díky za Vaši účast a těšíme se na viděnou příště.

VÝSTUPY Z PROJEKTOVÝCH KARET

- Projektové karty vyplnilo celkem **20 účastníků setkání**
- **95 % z nich (19 z 20) si myslí, že komunitní energetika JE zajímavé téma.**
- **Zájem o vytvoření energetického společenství ve Vojtěchově deklarovalo 85 % těch, kteří projektové karty vyplnili.**
Nejčastěji zmiňovaným důvodem je levnější cena energie.
- Peníze, o které by se navýšil obecní rozpočet, by si občané přáli využít především **na zvelebení a rozvoj obce (9)**. Dále pak na **stavbu větrných elektráren (3)** a **stavbu solárních elektráren (2)**
Po jednom hlasu pro **investice do veřejného osvětlení, sociální oblasti, životního prostředí a investice do další generace.**

Dotazy na zodpovězení:

1. Kolik větrníků bude na obec?

NOHO: Přiznám se, že úplně nerozumím otázce. Pokud otázkou je, kolik větrníků je potřeba pro pokrytí energie obce, tak jedna elektrárna dokáže pokrýt potřebu zhruba 4000 domácností. To znamená, že jedna větrná elektrárna pokryje potřeby Vojtěchova i okolních obcí.

2. Kolik peněz to bude stát mě, jakožto občana?

NOHO: Na příštích setkáních se budeme bavit o variantách spolupráce. Jedna z variant nabízí občanům možnost investovat do elektrárny své vlastní peníze. Pokud se domluvíme, že občané do elektráren investovat své prostředky nechtějí, bude vše hradit investor NOHO výměnou za možnost postavit zde zdrojů více, některé z nich vlastnit a spravovat a ty zaplatí i elektrárnu pro Vojtěchov.

3. Přínos pro obec a jednotlivé občany a v korunách přínos pro obec?

NOHO: V této fázi jsme schopni říct jen rozsah. V případě, že bychom se domluvili na 4 větrných elektrárnách, kdy 1 by vlastnil Vojtěchov jako komunita, tak občané jako součást komunity mohou mít fixovanou silovou cenu elektřiny za 1.5 Kč/kWh i méně a obec může mít roční příjem do rozpočtu zhruba 3 500 000 Kč.

VÝSTUPY Z PROJEKTOVÝCH KARET

Dotazy na zodpovězení:

4. *Co z toho bude pro obec? Jaké budou příjmy do obecní kasy?*

NOHO: Viz předchozí odpověď. Záleží na modelu spolupráce. Občané z toho budou mít primárně levnější a stabilnější cenu elektřiny, obec pak příjem do obecního rozpočtu.

5. *Jak se to projeví pro jednotlivé občany?*

NOHO: Viz předchozí odpověď. Záleží na modelu spolupráce. Občané z toho budou mít primárně levnější a stabilnější cenu elektřiny.

6. *Jak bude zajištěna stabilita sítě (OD ČEZu až 258 V)?*

NOHO: Síť ani distributor se nemění. Stabilita sítě tedy bude zajištěna tradičním způsobem, jak jste zvyklí od ČEZu.

7. *Kolik větrníků bude stát v okolí?*

NOHO: Maximální možný počet na katastru Vojtěchova je za nás 6, spíše méně. Zatím jsme v rané fázi projednávání projektu. Počet se v další fázi zpřesní a odsouhlasíme si ho s Vámi.

Fotografie

Závěrem

Prezentace jednotlivých řečníků jsou k dispozici v rámci jedné společné na oficiální internetové prezentaci obce Vojtěchov, tj. www.obecvojtechov.cz.

Další setkání se uskuteční v úterý 26. 9. 2023 od 17:30 v Kulturním domě Vojtěchov

č. p. 126

Občerstvení zajištěno.

Těšíme se na Vás.

info@participationfactory.com
Participation Factory, s.r.o.